د مدني ټولنې ګډه اعلامیه

«د محکمو لپاره د جزايي اجراآتو قانون» به په افغانستان کې د بشري حقونو بحران لا ژور کړي

د ملګرو ملتونو د بشري حقونو د شورا د ۶۱مې غونډې ته د وراندې کېدو لپاره!

۲۴ فبروري ۲۰۲۶

موږ، چې لاندې لاسلیک کوونکي افغان او نړیوال د مدني ټولنې بنسټونه یو، په افغانستان کې د بشري حقونو د وضعیت د دوامدار او په چټک ډول د خرابېدو په اړه خپله ژوره اندېښنه څرګندوو. د ۲۰۲۱ کال د اګست له ۱۵مې نېټې څخه، چې طالبان واک ته رسېدلي، تر څلورو نیمو کلونو ډېر وخت تېر شوی، خو هغوی لا هم پر خپل سیستماتیک او بنسټیز سرکوب ټینګار کوي او دا ځپنه لا نوره هم پیاوړې کوي.

سره له دې چې د افغان مدني ټولنې، نړیوالو د بشري حقونو بنسټونو، د ملګرو ملتونو ځانګړو کړنلارو، او اندېښمنو دولتونو لهخوا پرلهپسې هڅې او تعاملات شوي، خو په وروستیو میاشتو کې وضعیت په څرګند ډول لا خراب شوی دی. دا خرابوالی وروسته له هغې زیات شوی چې د واکمنو عملي چارواکو (DFA) لهخوا نور خودسري فرمانونه، قوانین او مقررات صادر شوي، او لا هم د سزا ورکوونکو او تعقیبوونکو تطبیقي میکانیزمونو له لارې حکومتولي روانه ده.

له ۲۰۲۱ کال راهیسې، طالبان هغه پخوا منل شوي حقوقي او تګلاریز چوکاټونه لغوه کړي دي چې د بشري حقونو د ساتنې لپاره جوړ شوي وو. دا کړنې د نړیوال بشري حقونو د قانون له مخې د افغانستان له ژمنو سره په ښکاره ټکر کې دي، چې پکې د مدني او سیاسي حقونو نړیوال میثاق (ICCPR)، د شکنجې پر ضد کنوانسیون (CAT)، د نژادي تبعیض د ټولو بڼو د له منځه وړلو کنوانسیون (CERD)، د ښځو پر وړاندې د تبعیض د ټولو بڼو د له منځه وړلو کنوانسیون (CEDAW)، د ماشوم د حقونو کنوانسیون (CRC)، او د معلولیت لرونکو اشخاصو د حقونو کنوانسیون (CRPD)، او نور شامل دي.

ښځې او نجونې د زدهکړې، کار، د تګ راتګ د ازادۍ، د بیان د ازادۍ او په عامه چارو کې د ګډون پر وړاندې د پراخو بندیزونو له لارې، په سیستماتیک ډول له عامه ژوند څخه لیرې کړل شوې دي. د بشري حقونو مدافعان، خبریالان، د مدني ټولنې فعالان، پخواني قاضیان، څارنوالان، وکیلان، هنرمندان، د LGBTQI+ ټولنې غړي او ښوونکي له خودسرو نیونو، جبري ورکېدنو، شکنجې او تاوتریخجنو غچاخیستنو سره مخ دي. د دغو جرمونو د عاملینو معافیت د وېرې او ناامنۍ فضا رامنځته کړې ده.

همدارنګه، مذهبي او قومي لږکي، چې هزارهګان، شیعهګان، اسماعیلیان، سیکان او هندوان پکې شامل دي، په مخ پر زیاتېدونکي ډول له څنډې ته ټېل وهل کېدو سره مخ دي او د هغوی پر مذهبي عبادتونو او کلتوري څرګندونو سخت محدودیتونه لګېدلي دي. سربېره پر دې، داسې شواهد شته چې د اسماعیلي ټولنې پر ځینو غړو د جبري مذهبي بدلون فشارونه اچول شوي دي. د طالبانو د تګلارو پر وړاندې هر ډول مخالفت یا نیوکه په سختو سزاوو ځپل کېږي، چې له امله یې مدني فضا تر داسې کچې محدوده شوې چې تړلې او په شدته ځپونکې بلل کېدای شي.

الف. د قانوني اعتبار او مشروعیت نشتوالی

د «د محکمو لپاره د جزايي اجراآتو قانون» په نوم یاد شوی سند له قانوني او اخلاقي پلوه هېڅ ډول مشروعیت نه لري. دا سند پرته له هر ډول عامه سلا مشورې او یا د استازیتوب لرونکي تقنیني بهیر څخه تصویب شوی، اساسي قانوني بنسټ نه لري، او دا مهال د یوې خپلواکې قضاییه قوې له څار او نظارت پرته تطبیقېږي. دغه سند د قانونیت، وړاندوینې وړتیا،

حساب‌ورکونې او د قانون پر وړاندې د برابروالي هغه بنسټیز شرطونه نه پوره کوي، چې د نړیوال بشري حقونو د قانون او د حقوقو د عمومي اصولو له مخې پېژندل شوي دي.

د دې پر ځای چې د واک د کارونې مخه ونیسي او محدودیت پرې ولګوي، دا قانون د طالبان مطلق واک نور هم ټینګوي، محکمې د عدالت د خپلواکو پرېکړه‌کوونکو بنسټونو پر ځای د واکمنۍ او ایډیولوژیک تحمیل وسیلو ته اړوي. له همدې امله، دا سند د یو معتبر قانوني ابزار په توګه نه شي پېژندل کېدای او نړیواله ټولنه باید ورته هېڅ ډول مشروعیت ورنه کړي.

ب. د عادلانه محاکمې او قانوني بهیر سیستماتیکې سرغړونې

دا قانون هغه بنسټیز تضمینونه له منځه وړي یا نه‌پېژني چې د عادلانه محاکمې لپاره اړین دي او د نړیوال میثاق د مدني او سیاسي حقونو د ۱۴مې مادې له مخې خوندي شوي دي. دغه تضمینونه پکې شامل دي، خو محدود نه دي په دې مواردو:

- د بې‌ګناهۍ اصل،
- د قانون پر وړاندې برابري،
- د حقوقي وکیل د لرلو حق.

سره له دې چې دا سند د «د محکمو لپاره د جزايي اجراآتو قانون» تر سرلیک لاندې نومول شوی، خو محتوا یې یوازې تر اجراآتي او شکلي مسایلو پورې محدوده نه ده. که څه هم دا ځان د قضایي بهیرونو د تنظیم لپاره وړاندې کوي، خو په متن کې د جزا د ماهوي احکامو تفصیل هم شوی او سزاوې په څرګند ډول تعریف شوې دي. په دې توګه، دا سند په عملي ډول یوازې یو اجراآتي قانون نه، بلکې د یو غیررسمي (de facto) جزايي قانون په توګه عمل کوي.

د اجراآتي قواعدو، د جزا د ماهوي تعریفونو او د سزاوو د مقرراتو یوځای کول د یو داسې قضایي چوکاټ تر چتر لاندې پراخ سزا ورکوونکې واک متمرکز کوي چې حساب‌ورکوونکې نه دی. د اجراآتي او ماهوي قانون تر منځ دا ګډوډي د قانونیت اصل کمزوری کوي، د خودسرو سزاوو پر وړاندې موجود خوندیتوبونه زیانمنوي، او د قضایي پرېکړې او اجرائیه واک تر منځ د بېلتون اصل لا پسې له منځه وړي.

- د چوپ پاتې کېدو حق،
- له خودسري توقیف څخه ساتنه، او
- د شکنجې پر وړاندې تضمینونه.

دا قانون د خپلواکو پلټنو او د ثبوت د معیاري اصولو پر ځای، اعتراف او شاهدي د ثبوت د اصلي وسیلې په توګه ځای ناستې کوي، چې دا کار د نړیوالو معیارونو ښکاره سرغړونه ده. دا چاره د شکنجې او په زور د اعتراف اخیستلو خطر په جدي ډول زیاتوي او د شکنجې پر ضد د کنوانسیون (CAT) او د نړیوال قانون له مخې د شکنجې د مطلق بندیز خلاف عمل دی. د اغېزمن قضایي نظارت نشتوالی لا نور هم د چارواکو له‌خوا د ناوړه استفادو لپاره د معافیت فضا ټینګوي.

ج. بنسټیزه تبعیض او ټولنیزه طبقاتي ویش

دا قانون داسې احکام لري چې په ښکاره ډول مذهبي، ټولنیز او جنسیت‌محوره تبعیض قانوني بڼه ورکوي، چې دا کار د بشري حقونو د نړیوالو تړونونو، په ځانګړي ډول د نړیوال میثاق د مدني او سیاسي حقونو د ۲مې او ۲۶مې مادې او د د ښځو پر وړاندې د تبعیض د له منځه وړلو کنوانسیون خلاف دی.

دا قانون مسلمانان یوازې د حنفي مذهب له مخې تعریفوي او نورې مذهبي ډلې «بدعتي» بولي، چې له امله یې مذهبي لږکي له ځپنې، ګوښه‌کولو او خودسرو سزاوو سره مخ کېږي. همدارنګه، پکې داسې احکام شامل دي چې پخواني قوانین او فرمانونه پیاوړي کوي او د ښځو مقام د ملکیت تر کچې راټیټوي.

دا قانون د ۶۰مې مادې له مخې همجنسه اړيکې جرم ګڼي او د بند سزا ټاکي، او په هغو قضيو کې چې «تکراري» وبلل شي، اختياري د مرګ سزا هم وړاندوينه کوي. دا کار د LGBTQI+ ټولنې غړي د خودسري توقيف، شکنجې او اعدام له جدي خطر سره مخ کوي.

سربېره پر دې، دا قانون ټولنه په مراتبو وېشي «ديني عالمان/علما»، «اشرافي طبقه»، «منځنۍ طبقه» او «ټيټه طبقه» او د يو شان جرم لپاره پر بېلابېلو طبقو بېخي بېلابېلې سزاوې لګوي. دا قانوني طبق‌بندي په ښکاره ډول د قانون پر وړاندې د برابروالي اصل تر پښو لاندې کوي او د تبعيضي عدالت داسې نظام ټينګوي چې د بنسټيزو بشري حقونو له معيارونو سره په بشپړ ډول ناسازګار دی.

د بيشنو د ۲۰۲۵ کال د اپرېل سروې ښيي چې د ښځينه ګډونوالو ۴۸ سلنه ويلي، د عملي عدالت د بنسټونو پر ځای يې د سيمه‌ييزو شخړو د حل ميکانيزمونو او د مدني ټولنې د حقوقي مرستو شبکو ته مراجعه کړې ده.

د. د بيان د ازادۍ ځپنه او د مخالفت جرم‌بلل

دا قانون د طالبانو د تګلارو او مشرانو پر وړاندې نيوکه جرم ګڼي، قاضيانو ته بې‌له څار څخه پراخ اختياري واک ورکوي چې اټکل شوې «ملنډې» يا مخالفت ته سزا وټاکي، او افراد اړ باسي چې د هغو کسانو په اړه راپور ورکړي چې د مخالفت په شک کې وي. دا احکام د نړيوال ميثاق د مدني او سياسي حقونو د ۱۹مې مادې له مخې د بيان د ازادۍ حق تر پښو لاندې کوي او همدارنګه د محرميت حق او له خودسري لاسوهنې څخه د خونديتوب اصل کمزورۍ کوي.

په عملي ډګر کې، دغه تدابير قضايي نظام د مخالفت د چوپولو، د خپلواک فکر د ځپلو او د ايډيولوژيک يوشان‌والي د تحميل په يوه اله بدلوي، او په افغانستان کې پاتې شوې لږه مدني فضا هم لا نوره له منځه وړي.

هـ. د ښځو او ماشومانو پر وړاندې د تاوتريخوالي بنسټيزول

دا قانون د کورني تاوتريخوالي لپاره يوازې په هغو مواردو کې سزا (چې اعظمي موده يې يوازې ۱۵ ورځې ده) ټاکي چې «شديد وهل» د هډوکو ماتېدو، ټپ، يا ښکاره کبودوالي سبب شوی وي، او د ښځو او نجونو پر وړاندې د فزيکي، رواني او جنسي تاوتريخوالي نورو بڼو ته هېڅ اشاره نه کوي. په دې توګه، دا قانون په عملي ډول کورنی تاوتريخوالی مشروع ګرځوي. همدارنګه، ښوونکي هم يوازې هغه مهال د ماشوم د وهلو له امله د سزا وړ بلل کېږي چې وهل د هډوکو ماتېدو، د پوستکي څيرېدو يا ښکاره د ټپ ځای د شينوالی لامل شوی وي.

دا احکام د افغانستان د ژمنو خلاف دي، چې د د ښځو پر وړاندې د تبعيض د له منځه وړلو کنوانسيون او د د ماشوم د حقونو کنوانسيون له مخې رامنځته شوې دي، او د جنسيت‌محوره ځپنې او تعقيب يو نظام لا نور هم پياوړی کوي. د ۲۰۲۵ کال د اپرېل په مياشت کې د Bishnaw موندنو وښودله چې «۴۵ سلنه ښځينه ګډونوالو کورنی تاوتريخوالی او ناوړه چلند د حقوقي خدمتونو د غوښتنې اصلي لامل بللی دی.»

د تبعيض او تاوتريخوالي د احکامو د اجراآتي قانون په چوکاټ کې ځای پر ځای کول د جنسيت‌محوره تاوتريخوالي، د ماشومانو پر وړاندې د تاوتريخوالي، او د ښځو او نجونو لپاره عدالت ته د لاسرسي د نه‌شتون خطر زياتوي. د PVPV قانون له مخې، د محرم شرط او د اخلاقو پوليسو شتون لا له وړاندې د ښځو د عدالت ته د لاسرسي پر وړاندې جدي خنډونه رامنځته کړي دي. د ښځينه ګډونوالو ۴۸ سلنه همدا دوه عوامل د عملي حقوقي خدمتونو ته د ښځو د لاسرسي اصلي خنډونه بللي دي. که دا خنډونه بې‌دريغه پاتې شي، نو لا به ژور او سخت شي.

سربېره پر دې، دا قانون هغه تګلارې لا ټينګوي چې ښايي د نړيوال جزايي قانون له مخې د جنسيت پر بنسټ د تعقيب په توګه د بشريت پر وړاندې د جرمونو کچې ته ورسېږي.

و. د جرمونو او سزاوو تر منځ د تناسب نشتوالی

د «د محکمو لپاره د جزايي اجراآتو قانون» په نوم یاد شوی سند د جرمونو او ټاکل شویو سزاوو تر منځ د ژورې بې‌تناسبۍ څرگندونه کوي. د تناسب اصل چې د نړیوال بشري حقونو د قانون بنسټیزه برخه ده، غوښتنه کوي چې سزاوې د جرم د جدیت او د پېښېدونکي زیان سره سمې وي.

د دې قانون له مخې، د ښځو پر وړاندې کورنی تاوتریخوالی یوازې په هغه صورت کې د ۱۵ ورځو بند سزا لري چې تاوتریخوالی جدي ټپ یا زیان رامنځته کړي. په بشپړ ډول برعکس، هغه ځوک چې د حنفي فقهي پابند نه وي، ممکن تر دوه کلونو بند سره مخ شي. سربېره پر دې، هغه ځوک چې د یوې وسلوالې ډلې یا د طالبانو د مخالفینو پناه ورکړي، تر پنځو کلونو بند سزا هم ورکړل کېدای شي.

ز. د اعدام د سزا پراختیا او عادي کول

د «د محکمو لپاره د جزايي اجراآتو قانون» په متن کې ګڼ احکام د اعدام د سزا اجازه هم ورکوي. په ځانګړي توګه، د ۱۴ مې مادې له مخې اعدام په یولس مختلفو حالتونو کې اجازه لري. د دې احکامو پراخوالی د نړیوالو معیارونو سره د مطابقت په اړه جدي اندېښنې راپورته کوي.

د نړیوال قانون له مخې، په ځانګړي ډول د نړیوال میثاق د مدني او سیاسي حقونو د ۶مې مادې له مخې، اعدام چېرې چې لغو شوی نه وي یوازې د «تر ټولو جدي جرمونو» لپاره عملي کېدای شي او باید د سخته قانوني پروسې تضمینونه ولري. په داسې یو قضایي نظام کې چې خپلواکي، شفافیت، او د عادلانه محاکمې تضمینونه نه لري، د اعدام پراخ اجازه د خودسرو اجرااتو جدي خطر رامنځته کوي.

ح. د جبري راستنېدونکو لپاره زیات شوي خطرونه

د «د محکمو لپاره د جزايي اجراآتو قانون» په نوم یاد شوی سند د هغو افغانانو لپاره چې جبري د طالبانو تر واک لاندې افغانستان ته راستنېږي، خطرونه په جدي ډول زیاتوي. دېرې له دغو کسانو اصلاً له هغه ځایه تښتېدلي و چې د پخواني حکومت او امنیتي ځواکونو سره د تړاو، د مذهبي یا جنسي تعقیب، یا د خپلو قانوني فعالیتونو په شمول د بشري حقونو د ملاتړکوونکو یا خبریالانو په توګه د خطرونو له امله ځانونه خوندي کړي وای. شواهد وړاندې شته چې پخواني امنیتي کارکوونکي، د بشري حقونو ملاتړکوونکي، خبریالان، او فعالان چې جبري افغانستان ته راستنې شوي، په خودسرو ډول نیول شوي، شکنجه شوي، او په ځینو مواردو کې بې له محکمې اعدام شوي دي. د بنسټیزو عادلانه محاکمې تضمینونو له منځه وړل، د خودسري توقیف مشروع ګرځول، او د تبعیض بنسټیزول په عملي ډول د راستنېدونکو لپاره پاتې شوني اجراآتي خوندیتوبونه له منځه وړي، په ځانګړي توګه هغه کسان چې د طالبانو د مخالفینو په توګه پېژندل شوي وي.

د **UNHCR** او **IOM** د عملیاتي معلوماتو له مخې، یوازې په ۲۰۲۵ کال کې نږدې **۱.۴۵ میلیونه افغانان** له **ایران، پاکستان، ترکیې او تاجکستان** څخه جبراً افغانستان ته ستانه شوي دي.

د نوي **جزايي اجراآتو قانون** له مخې، هغه کسان چې افغانستان ته ستنول کېږي، د داسې حقوقي چوکاټ سره مخ کېږي چې سزاګانې پرې د اعتراف، شاهدي، یا د ایدیولوژیک شک پر اساس تطبیقېږي، او دوی ته قانوني وکیل ته لاسرسی یا د خپلواک قضا لخوا څارنه نه ورکول کېږي. له همدې امله، دا قانون د راستنېدونکو لپاره د قانوني بهیر پر ځای د ځپنې او تاوتریخوالي یو سیستم رامنځته کوي.

په همدې شالید کې، افغانستان ته جبري راستنېدنې د **بې‌ستونزې بیرته ستنېدنې اصل (non-refoulement)** څرګند او دوامداره سرغړونې ګڼل کېږي، ځکه هغه کسان چې د طالبانو واک لاندې راګرځي او د دې ځپونکي قانون لاندې راځي، له جدي، وړاندوینې وړ، او مرګوني خطرونو سره مخ کېږي.

و. بې‌مجازاتۍ او د عادي کېدو له امله راپورته کېدونکي خطرونه

د ځینې رسمي کول د **د محکمو لپاره د جزایي اجراآتو قانون** په څېر وسیلو له لارې، د افغانستان د مسئولیت نشتوالی لا پسې ژوروي. که قوي نړیوال میکانېزمونه د سرغړونو ثبت، د شواهدو خوندي کول، او د حساب‌ورکوونې تعقیب نه وي، نو جدي خطر شته چې رواني ناوړه کړنې لکه د جنسیت پر اساس تعقیب، شکنجه، او د لږکیو پر وړاندې سرغړونې د «قانوني نظم» تر پټ نوم لاندې عادي وبلل شي.

د طالبانو سره هر ډول تعامل چې د مسئولیت، د بشري حقونو معیارونو، او د قربانیانو د خوندیتوب پر بنسټ نه وي، د بې‌مجازاتۍ ټینګښت او د نړیوالو حقوقي اصولو د کمزوري کېدو خطر زیاتوي.

شپاړسمه برخه: سپارښتنې

موږ له **د بشري حقونو شورا، غړو هېوادونو او ناظر هېوادونو، او د ملګرو ملتونو ادارو او میکانېزمونو** غوښتنه کوو چې:

۱. د طالبانو له‌خوا صادرو شویو تبعیض‌پر بنسټ قوانینو، فرمانونو او ټګلارو، په ځانګړي ډول د نوي **د محکمو لپاره د جزایي اجراآتو قانون**عامه غندنه وکړئ؛

۲. د طالبانو سره د ډیپلوماتیکو اړیکو د عادي کولو څخه ځان وساتئ، په ځانګړي توګه د دوی د دوامداره بشري حقونو سرغړونو او ناوړه کړنو په رڼا کې، چې پکې د ښځو او نجونو او د **LGBTIQ+** کسانو سیستماتیکه ځپنه شامله ده. د دې نوي تصویب شوي **د جزایي اجراآتو قانون**چې تبعیض او تعقیب په بېلابېلو برخو کې ټینګوي، څرګندوي چې د مسئولیت پرته هر ډول تعامل د روانو جرمونو مشروعیت خطر لري؛

۳. د نړیوالو جنایاتو او جدي بشري حقونو او بشردوستانه قوانینو د سرغړونو او ناوړه کړنو پر وړاندې د قربانیانو پر مرکزیت د حساب‌ورکوونې ډاډ ترلاسه کړئ، د افغانستان د نړیوالې څېړنیزې میکانېزمې (IIMA) بشپړ فعالول، سرچینې ورکول، او سیاسي ملاتړ یې یقیني کړئ، په ځانګړي توګه:

- د رضا کارانه باور صندوق (Voluntary Trust Fund) ته مرسته کول،
- د جنسیت او د ماشومانو د حقونو په نظر کې نیول،
- د مدني ټولنې سازمانونو او د قربانیانو اتحادیې سره ګډون تضمینول؛

۴. د افغانستان دننه او بهر د مدني ټولنې او بشري حقونو ډلو ملاتړ وکړئ، چې پکې د مستندولو پروژې، د ښځو د حقونو مدافعان، او د قربانیانو پر مرکزیت د عدالت هڅې شاملې دي، او هغوی ته مالي او سیاسي ملاتړ ورکړئ ترڅو خپل حیاتي کار ته دوام ورکړي؛

۵. ډاډ ترلاسه کړئ چې د افغانستان د بشري حقونو د حالت د څېړونکي ځانګړي راپور ورکوونکي ته کافي سرچینې ورکړل شي، ترڅو خپل ماموریت په مؤثره توګه ترسره کړي او پر سپارښتنو تعقیب وکړي؛

۶. د هغو کسانو پر وړاندې چې جدي بشري حقونو سرغړونې او ناوړه کړنې ترسره کړي دي، مشخص بندیزونه او د حساب‌ورکوونې اقدامات تعقیب کړئ؛

۷. د نورو مکمل حساب‌ورکوونې لارې چارې تعقیب کړئ، چې پکې د **نړیوال جنایي محکمې** څېړنې پراخول او د ټولګړي صلاحیت قضیو ملاتړ شامل دي؛

۸. د استرالیا، کاناډا، جرمني، او هالنډ د غوښتونکو هېوادونو لخوا د **CEDAW** د قضیو د پرمختګ لپاره وختي او شفاف ګامونه پورته کړئ، ترڅو د نړیوال عدالت محکمه پرې اقدام وکړي؛

۹. د **د افغانستان د ښځو د خلکو محکمه** تاریخي پرېکړه د افغانستان لپاره په پالیسی او اقدام کې وکاروئ. د دې ډول افغان-مشري او د قربانیانو پر مرکزیت ولاړ نوښتونه د عدالت او حساب‌ورکوونې لپاره ملاتړ وکړئ؛

۱۰. د ټولو افغانانو جبري راستنېدنې ودروئ، د **non-refoulement** ژمنې وساتئ، او د زیان‌منو کسانو لپاره د خوندیتوب او بیا مېشتېدو لارې پراخې کړئ.

Endorsed by: National Organisations[1]

1. Afghanistan Democracy and Development Organisation (ADDO)
2. Civil Society and Human Rights Network (CSHRN)
3. Human Rights Defenders Plus (HRD+)
4. Dialogue Hub for Common Ground
5. Afghanistan Women Justice Movement
6. EU-HOPE – European Humanitarian Organization for Progress & Equality e.V
7. Progressive Forces of Afghanistan Movement
8. Spontaneous Movement of Afghan Women Protesters
9. Afghans for Progressive Thinking (APT)
10. Afghan Youth Representative to the United Nations
11. Afghanistan Media Support Organisation (AMSO)
12. Afghanistan Women's Solidarity Movement
13. Tabesam Cultural and Social Services Institute
14. Afghanistan Women's Political Participation Network
15. Afghanistan Women's Organization for Equality
16. Herat Citizens' Social Association
17. Civic Movement of social justice
18. Feminine Solidarity for Justice Org (FSJO)
19. Maihan Civic Organization

1 We have also received endorsements from dozens of national human rights and humanitarian organisations operating within Afghanistan. However, due to security considerations, we are not in a position to disclose their names.

20. Panjshir Civil Society Network
21. Independent Cooperation for Changes Organization (ICCO)
22. Women Media Advocacy Group
23. Network Of Afghan Women in Urban Governance
24. Generation of Peace Society
25. Afghan Women News Agency (AWNA)
26. Free Watch Afghanistan Organization(FWA)
27. Mawoud Academy
28. Afghanistan Women's New Future Movement
29. Afghanistan Sociological Association (CIC)
30. Fekresabz organization (FSO)
31. Afghanistan Canada culture(ACC)
32. Peace & Sport Organization
33. Afghanistan Service, Cultural and Rehabilitation Organization (ASCRO)
34. Par literary Center
35. Tolo Social and Civic Organization TSCO
36. No to Rigor Organization (NRO)
37. Fatema Foundation
38. Borderless Amu Movement (BAM)
39. Nationals Movement Against Discrimination
40. Afghan Women Education and Vocational Services Organization
41. Wahaj Welfare Organization for Afghanistan
42. Incident Prevention & Assist the People Organization (IPAPO)
43. G+ Generation Positive Organization
44. Afghan Human Rights Defenders in Exile (AHRDE)
45. Shahrvand Social and Legal Research Organization (SSLO)
46. FARKHUNDA MOVEMENT

47. Sunrise of Freedom
48. Afghanistan’s Powerful Women’s Movement
49. Independent Coalition of Afghanistan Women’s Protest Movement
50. Balkh Women’s Movement
51. Afghanistan Freedom Struggle Network
52. Global Campaign Against Gender Apartheid
53. Movement’s Yell Movement
54. Free People Movement in Exile
55. AWA Legal and Social Foundation
56. Development and Support of Afghan Women and Children Organization (DSAWCO)
57. Equality Social and Cultural Organization (ESCO)
58. Afghan Youth in New Era Organization (AYNEO)
59. Alternative Links for Training and Development
60. The Rahyab Initiative
61. Rawadari
62. Afghanistan Human Rights and Democracy Organization (AHRDO)
63. Learn Afghan
64. Transitional Justice Coordination Group (TJCG)
65. Together for Equality Organization (TEO)
66. Afghan Canadian Civil Society Forum (ACSFO)
67. Rawzana Omid Social organization
68. Stichting voor Afghanistan (SVA)
69. Association of Women in Radio and Televison (AWRT-K)
70. Civil Society and Human Rights Activists Network
71. Nawid Naw weekly newspaper
72. Gita Forschungs- und Aktionsinstitut e.V.

73. Window for Hope
74. Alefbe.App
75. Afghanistan Studies & Cooperation Center e.V (ASCC)
76. Organization for Policy Research and Development Studies (DROPS);
77. Solidarity Group Afghanistan
78. Afghanistan LGBTIQ+ Organisation (ALO)
79. Afghanistan Youth Leaders Assembly (AYLA)
80. Yaar. e. V
81. Hamrah Initiative
82. Association of Afghan Organizations in Germany (VAFO)

International Organisations

1. Human Rights Activists Union (HRAU)
2. World Organisation against Torture (OMCT)
3. International Bar Association's Human Rights Institute (IBAHRI)
4. The South Asia Collective
5. Education Defenders Network (EDN) - Canada
6. Madre
7. Center for Dialogue and Progress - Geneva (CDP-G)
8. Women's International League for Peace and Freedom (WILPF)
9. Forum Asia
10. Center for Human Rights Advocacy (CHRA)
11. International Service for Human Rights (ISHR)
12. Asia Democracy Network (ADN)
13. South Asians for Human Rights (SAHR)